

LATIN NYELVŰ LAP A TANULÓ IFJŰSÁG SZÁMÁRA

Per.
Lat
020

Prodit Budapestini, I. Verpeléti-út 22. decies in anno.
Pretium praesolvendi annum 4 pengő 80 fillér.

Megjelenik Budapesten, I. Verpeléti-út 22. tízszer egy évben. Előfizetési ára évi 4 pengő 80 fillér.

„Praesidium et dulce decus“ nostrum:

Albertus e comitibus Apponyi, ut iam saepissime, nuper rursum in aciem pro aeterno patriae iure prodiit.¹ Magnus est vir: quasi vires et virtutes gentis solus omnes complectatur.² Grandaeus, octoginta trium annorum, nusquam non apparet, ubi causa patriae iniuriis laesae³ defendenda est.

Berolini, dum fides⁴ pacis veras atque aeternas quaerit, honorem et reverentiam sibi comparat, sed splendoris repercussus⁵ reddit patriae; *Romae* gloriam Coronae Sanctae regni Hungariae splendidissimam ostendit et animos admiratione vocis suae suavissimae imbuat;⁶ integritate idearum⁷ vincit mentes. *Genavae* oratione animos quatit; *Turici*⁸ persuadet animis⁹ de veritate nostra aeterna!

Nuperrime *Lutetiae Parisiorum*¹⁰ certavit magnum certamen. Statum nostrum,¹¹ qui erat per mille annos inter gentes,¹¹ notum

reddidit¹² atque demonstravit patriam nostram per multa saecula ut propugnaculum oppositam totius Europae hostibus fuisse, qua de causa Hungariae populorum in Europa iure annumeraretur.¹³

Sententiae, quas professus est, quantum amplitudinis atque gravitatis complectuntur:

— Agnoscendum est cuique prudenti: Nullam pacem veram et sinceram fore, nisi gentes in statu suo acquieverint¹⁴...

— Persuasum habeo statum Hungariae hodiernum permanere non posse...

— Haud mirandum est, si nationes res suas corrigere assidue contendant...

Quam veritatem prudentiore ingenio, auctoritate ac gravitate nemo est, qui profiteri¹⁵ melius potuerit!

¹ síkra száll ² magába foglal
³ jogtalanul megbántott ⁴ biztosíték
⁵ visszfény ⁶ eltölt ⁷ eszméinek tisztaságával ⁸ Zürich ⁹ meggyőzi a lelkeket ¹⁰ Páris ¹¹ nemzetközi helyzetünket ¹² ismertet ¹³ beszámít ¹⁴ megnyugszik ¹⁵ kimond.

De statua.

(Ad fabulam *Margaritae e comitibus Bethlen.*)

Tempore, quo in coelis non Deus unus, sed multi regnabant et civitates hominum urbes tantum parvulae erant, vixit in quadam urbe vir.

Urbs omnium, quas vir circa se vidit, pulcherrima et opulentissima erat, itaque hanc habuit ille carissimam, neque unquam alium praeter hunc amorem habebat.

Urbi dabat vir totam iuventutem et summam virilitatem,¹ ei omnem altitudinem² vimque ingenii.³ Et, quia ingenium opulens et magnum erat: etiam urbs, quam ille dilexit, magna et opulenta evasit.

Incolae urbis ingenio viri fruente,³ statuam ei adhuc vivo posuerunt: magnam atque altam, sicut etiam vir validior erat, quam ceteri cives. Statua ante portam stans «*Custos Urbis*» appellata est.

Temporibus autem perfectis vir mortuus est. Anima corpus reliquit, ut ex laboribus in vita longa peractis se reficeret.⁴ Dei omnes ex sedibus in unum locum convaluerunt, ut virum pro meritis collegio⁵ suo assumerent.⁵

Vir etiam tunc salutem urbis observavit:⁶

Rex et scurra.⁶

In vivario¹ vicini erant leo et simius.

Rex bestiarum immotus sedebat et in cogitatione defixus² vidit altam solitudinem cum rivis et fluviis et dumeta³ cum virgultis,⁴ saxa atque montes, quibus nunc se spoliatum esse sensit.

Contra simius assidue lusitabat.

— Vides — inquit simius — ego ne hic quidem affectionem⁵ animi⁵ amisi. Circum-

¹ az állatkertben ² gondolataiba merül ³ cserje
⁴ bozót ⁵ kedély ⁶ bohóc.

— Concedite dei, ut anima mea in statuam involet, ibique ut custos urbis, in curanda salute civium perseveret.⁷

Dei oculos in Sortem vertunt, quippe quae dearum potentissima omnia praesciat futura et quā abnuente⁸ nihil quidquam permutari possit. Et Sors vocem mittit:

— Fiat voluntas tua! Statuā stante tu quoque vigebis, neque ea ulla vi, nisi tua voluntate concidet.⁹ Corruente illā tua quoque anima morietur.

Anima viri in statuam immigravit¹⁰ et vita urbis vita eius erat per plurimos annos.

Et factum est quondam, ut hostes urbem adorirentur. Pavor ac trepidatio¹¹ totam urbem pervasit.¹² Pugnatum est utrimque fortiter et infestissimo¹³ animo. Venit tamen hora, quā urbs vidit se longius defendere non posse.

Ara deis et deabus imponitur¹⁴ ultima. Factis¹⁵ sacrificiis numina rogantur, ecqua spes salutis sit.

¹ férfikora teljét ² lelke egész erejét ³ lelkének erejéből éltek ⁴ felüdüljön ⁵ isteni gyülekezetükbe felvegyék ⁶ nézte ⁷ kitart ⁸ ellentmond ⁹ omlik össze ¹⁰ beköltözik ¹¹ remegés ¹² szállta meg ¹³ elkeseredetten ¹⁴ állít ¹⁵ az áldozás végeztével.

silio, repto, huc et illuc cursito, denique quasi domi sim, bene valeo...

— Noli oblivisci, — respondet leo —, te etiam domi *scurram*⁶ fuisse, at ego in carcere quoque *rex* mansi.

Gyza Soos

disc. cl. VIII. r.-gymnasii.

Cingarus callidus.

Custodes¹ securitatis¹ publicae¹ cingarum in excubitorium² comitantur. Sodalis quidam cingari interrogat eum:

— Quo properas, amice?

— Venatum eo, respondet cingarus.

— Et illi duo quid sibi volunt?

— Hi sunt mei armigeri!

Michael Petrák

disc. cl. VI. gymn. Veszprémiensis,

¹ csendőrök ² őrszoba,

Vox Sortis sonabat:

— Si quis vestrum adeo urbem diligat, ut pro ea etiam vitam de-
voveat,¹⁶ urbs non peri-
bit, sed diutius vivet.

Cives ante aram geni-
bus nixi vocem muti
audiebant. Mox concla-
mabant, quia talem vi-
rum nunquam se habi-
tuos sibi persuaserunt.

Et venit nox ultima,
qua peracta hostes ur-
bem invasuri erant, ut
eam diruerent¹⁷ et ever-
terent.¹⁷

Extra muros muta stat
statua: Custos Urbis. Se
esse solum, qui urbem
servare possit, haud du-
bie scit.

Repente ex tenebris
auditur vox Sortis:

— Urbs peribit, si
custode caruerit.¹⁸ Cur
vis tuam profundere sine causa vitam?

Anima viri in statua vigens percellitur.¹⁹
Terram despiciens ultimo aspectu urbem
complectitur. Paulisper tacet, mox submissa
voce²⁰ respondet:

— Quo custode carebit urbs, si vivere desierit?
Nocte peractā venit dies, quo urbi morien-
dum erat. Populus ex
urbe egressus extra por-
tam humi se prostra-
vit,²¹ ore terram pres-
sit, ne mortem vide-
ret.

Et iam succedebant
victorum agmina, prin-
ceps ipse rex ibat. Cum
ad portam pervenissent,
hostes faces accensas²²
manibus tenentes, si-
gnum incendendi ex-
spectabant. Rex manum
sustulit...

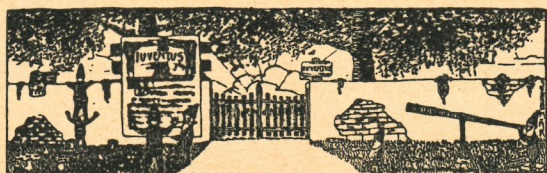
Ecce facta est quirita-
tio²³ civium, quasi urbs
ipsa lamentaretur...
Eodem vestigio²⁴ sta-
tua vi quadam per-
culsa et in longitudi-
nem prolapsa²⁵ corruit²⁵
et regem exercitumque

omnem ruinis²⁶ suis²⁶ oppressit.²⁶

¹⁶ feláldozza ¹⁷ hogy feldulják úgy, hogy kő kövön
nem marad ¹⁸ ha nem lesz öre ¹⁹ megrendül ²⁰ fojtott
hangon ²¹ veti magát ²² meggyújtott fáklýákat
²³ feljajdulás ²⁴ ugyane pillanatban ²⁵ elöre omolva
ledől ²⁶ romjaiba temette.

Extra muros muta stat statua...

LECTARIUS MINIMIS.

Avarus.

Antiquissimis temporibus erat in quodam
oppido faber¹ lignarius,¹ sollertissimus² ac
diligentissimus, sed parcissimus³ et avarissimus.
Is olim ita Deum precatus est:

— Da mihi quattuor manus: sic enim
diligentius laborare et plus pauperibus lar-
giri potero.

Optatum ei contigit.⁴ Duplo plus, quam

antea, quaesivit, sed pauperibus nihil com-
modavit.⁵ Avaritia magis magisque cresce-
bat et tum iam id precabatur, ut octo ma-
nibus laborare posset.

Hoc quoque optatum ei contigit, sed faber
avarus quaestum⁶ etiam tum parvum esse
putabat neque quidquam pauperibus dabat.

Aliquando vir quidam ingressus vehemen-
ter admiratus est, quod faber lignarius octo
manibus laborabat.

— Nonne utilius et fructuosius⁷ esset, si
mihi te locares⁸ atque ego te hominibus pro
magna pecunia ostentarem? Lucrum inter
nos partiemur et tu multo plus quaeres, quam
in hac officina.⁹

¹ asztalos ² ügyes ³ fősvény ⁴ teljesül ⁵ ad
⁶ keresmény ⁷ jövedelmező ⁸ elszegődik ⁹ műhely.

Faber avarus concessit¹⁰ in hanc conditionem,¹¹ ut in caveam¹² inclusus curiosae¹³ multitudini ostentaretur.

Per vicos et oppida assidue ferebatur sine respiratione.¹⁴ Dum ipse homines morabatur,¹⁵ herus dives factus parce victum¹⁶ ei dabat.

Frustra lamentabatur,¹⁷ frustra desiderabat¹⁸ dies felices, cum honestā operā victum optime quaesivisset. Si flebat aut querebatur, ab hero male¹⁹ mulcabatur.²⁰

Tum faber lignarius sic lamentatus est:

— O, cur ego fui tam avarus atque auri cupidus? Si mea condicione²¹ contentus fuisset, nunquam in hanc fraudem²² incidissem.

V. Fehér.

¹⁰ beleegyezik ¹¹ föltétel ¹² ketrec ¹³ kíváncsi
¹⁴ pihenés nélkül ¹⁵ mulattat ¹⁶ megélhetés ¹⁷ kesereg
¹⁸ visszasír ¹⁹ alaposan ²⁰ elpáhol ²¹ állapot ²² tőr.

Claudii.

Ad fabulam *Ernesti Eckstein* latine scripsit
Valentinus Fehér.

Liber primus.

I. *Triremis et barcula.*¹

Anno post Chr. n. nonagesimo quinto pridie Id. Sept. diluculo² triremis mare Tyrrhenum sulcabat.³ Stellae in caelo extinctae, litora Campaniae nebulis⁴ obducta⁴ erant, mare in densis tenebris iacebat. Remiges⁵ in scamnis⁶ superpositis⁷ remos constanter⁸ in aquam immergebant. Chrysostomi gubernatoris⁹ aspectus in mari defixus¹⁰ erat.

Tum in constrato¹¹ apparuit vir capite rotundo¹² brevibusque capillis.

— Heus¹³ Chrysostome, mox spero nos Puteolos esse perventuros? — quaerit ex gubernatore.

— Interroga post tres horas — respondet gubernator. — Prius istae insulae circumundae¹⁴ sunt.

— Quid? Istane insulae sunt Capreae?

— Eae esse videntur, Herodiane.

Eo temporis momento¹⁵ adolescens procerus¹⁶ et gracilis¹⁷ apparet; servi eum sequuntur. Nautae clamore sublato dominum

navis salutant. C. Aurelius ad proram¹⁸ proferat.

Interea orbis¹⁹ solis candens post Salernum apparet. Aurelius cancellis²⁰ nixus sole orienti delectabatur. Prope eum stabat servus eius fidelissimus, Magus, origine Gothus, vir taciturnus, qui defixis oculis²¹ mare Baianum intuebatur.

— Quid vides? — interrogat Aurelius lingua Gothica.

— Video barculam quattuor remis agitari.²² In barcula tres feminae sedent.

Ventus vehementius flare coepit.

— Non est — ait Aurelius —, cur nos quidquam timeamus. At istis in barcula feminis res est metuenda.

Tum ad remiges se convertit.

— Heus Amivari! fortius arripite remos! agite citius! Mage, dic Chrysostomo, ut cursum flectat.²³

Undae salire²⁴ coeperunt. Remiges in barcula omnes vires contendunt,²⁵ ut mobile²⁶ navigium²⁷ propius ad litus agant. Tum ex Batavia — hoc erat nomen navi Aurelii — nauta funem²⁸ in barculam traicit, quem remex ad rostrum²⁹ barculae deligat.³⁰ Paulo post feminae in constrato navis sub velo quiescunt. Mox Aurelius eas in locum inferiorem deduxit, propterea quod tempestas crescens commorationem³¹ in constrato fecerat incommodam.³²

— Eques Romanus sum — ait feminis — C. Aurelium Menapium vocant; Traiecti³³ in Batavia³⁴ habeo domicilium. Romani e septentrionali patria contendo, ut scientiam amplificem.³⁵ Vos qui estis?

— Octavia sum — respondet matrona — uxor Claudii Muciani, maximi pontificis. Haec virgo est filia nostra, Claudia. Anus³⁶ ista vocatur Baucis, serva mea fidelis. Tibi debemus, ³⁷ quod vitam non amisimus.

¹ bárka ² hajnali szürkületkor ³ hasít ⁴ ködbe borult ⁵ evezős ⁶ pad ⁷ egymás fölé helyezett ⁸ szabályszerűen ⁹ kormányos ¹⁰ szegeződik ¹¹ fedélzet ¹² kerek ¹³ hé! ¹⁴ megkerül ¹⁵ ebben a pillanatban ¹⁶ nyulánk ¹⁷ karcsú ¹⁸ a hajó eleje ¹⁹ tányér ²⁰ korlát ²¹ merőn ²² hajt ²³ megváltoztat ²⁴ táncol ²⁵ megfeszít ²⁶ ingó ²⁷ jármű ²⁸ kötél ²⁹ orr ³⁰ megköt ³¹ tartózkodás ³² kellemetlen ³³ Utrecht ³⁴ Hollandia ³⁵ bővit, gyarapít ³⁶ idős asszony ³⁷ köszön.

Accipe gratias et da quo prius occasionem, ut hospitium³⁸ tibi in villa Baiana rependere³⁹ possimus.

— Libentissime — respondet Aurelius.

Servi mensā stratā⁴⁰ ientaculum⁴¹ attulerunt. Aurelius urbane⁴² feminas invitavit.

Cum Bais appulissent,⁴³ Aurelius feminas e constrato lecticā⁴⁴ efferri iussit.

(Ad numerum proximum.)

³⁸ vendégszeretet ³⁹ viszonzoz ⁴⁰ megerit ⁴¹ reggeli
⁴² udvariasan ⁴³ kiköt ⁴⁴ gyaloghintó.

EX AUCTORIBUS ROMANIS

Ex C. Plinii Secundi*

historiarum mundi libro VII-o, caput XXXI.

Qui fuerint sapientissimi.

Platoni sapientiae antistiti¹ Dionysius tyrannus, alias saevitiae superbiaeque natus,² vittatam³ navem misit obviam: ipse quadrigis albis egredientem in litore excepit.

Viginti talentis unam orationem Isocrates vendidit.

Aeschines Atheniensis summus orator, cum accusationem, qua fuerat usus, Rhodiis legisset, legit et defensionem Demosthenis, qua in illud pulsus fuerat exsilium: mirantibusque, «Tum magis fuisse miraturos dixit, si ipsum orantem audivissent» in calamitate testis ingens factus inimici.⁴

Thucydidem imperatorem Athenienses in exsilium egere, rerum conditorem⁵ revocare, eloquentiam mirati, cuius virtutem damnaverant.⁶

Magnum et Menandro in comico socco testimonium regum Aegypti et Macedoniae contigit,⁷ classe et per legatos petito:⁸ maius ex ipso, regiae fortunae praelata litterarum conscientia.⁹

Perhibuere¹⁰ et Romani proceres etiam exteris testimonia. Cn. Pompeius confecto Mithridatico bello intraturus Posidonii, sapientiae professione¹¹ clari domum, fores percute de more a lictore vetuit: et fascis litterarum ianuae¹² submitit is, cui se Oriens Occidensque submiterat.

Cato censorius, in illa nobili trium¹³ sapientiae procerum ab Athenis legatione, au-

dito Carneade, quamprimum¹⁴ legatos eos censuit dimittendos, quoniam illo viro argumentante, quid veri esset, haud facile discerni posset.¹⁵ Quanta morum commutatio! Ille semper alioquin¹⁶ universos ex Italia pellendos censuit Graecos: at pronepos¹⁷ eius Uticensis Cato, unum ex tribunatu militum philosophum, alterum ex Cypria legatione deportavit. Eandemque linguam ex duobus Catonibus, in illo abiecissem, in hoc importasse, memorabile est.

(Ad numerum proximum.)

* Vitam et opera auctoris vide in numero primo.

¹ a bölcsesség mestere, «a bölcsök fejedelmének» ² aki egyébként természettől fogva kegyetlen és dölyfös volt ³ fellohogózott ⁴ balsorsában ellensége dicsőségének lett kiváló tanuja ⁵ mint történetíró ⁶ akit hadi ténykedéséért elítéltek (mert nem tudta megvédeni Amphipolist a spártai Brasidas ellen 456-ban) ⁷ nagy elismerés érte a vígjátékíró M-t is ⁸ kérték magukhoz ⁹ még nagyobb érdeme, hogy akirályi kegyelnél többre tartotta a szellemi élet élvezését ¹⁰ elismerést tanúsítottak ¹¹ a bölcsesség híres tanítómes-terének ¹² a tudomány kapuja előtt meghajtotta ¹³ a három kiváló bölcs követségben jártakor ¹⁴ a lehető leggyorsabban ¹⁵ nem egy könnyen ismerhető fel az igazság ¹⁶ egyébként is ¹⁷ dédunokája ¹⁸ az egyik elvetette magától.

Augustus et poeta Graecus.

Poeta quidam Graecus Augusto e Palatio descendenti epigramma honorificum¹ porrigere solebat. Id cum frustra saepe fecisset, ne rursus idem faceret, Augustus sua manu in charta breve exaravit epigramma et Graeculo ad se venienti misit. Ille opusculum laudare coepit, dein, cum accessisset ad sellam, qua Augustus vehebatur, demissa in crumenam² manu, protulit paucos denarios, quos principi daret. Dixitque se plus datum fuisse, si plus habuisset. Secuto omnium risu, poetam Augustus vocavit eique grandem pecuniam numerari iussit.

Magister et discipulus.

Homo quidam a magistro lingua Turcica erudiri voluit. Magister ad mensem primum trecentos nummos, ad secundum et ad sequentes menses centenos postulavit.

Recte — respondit ille — itaque studium non mense primo, sed secundo incipiam!

¹ magasztaló ² erszény.

Gedeon Mindszenty (1829—1877).

Iam centum anni renovati sunt, ex quo poeta G. Mindszenty Jolsvae, in comitatu Gömör, natus est. Nuperrime Agriae¹ dies festus anniversarius centenarius a Societate de Pázmány nominata celebratus est, sed mox etiam ab Academia de Sancto Stephano vocata celebrabitur.

Cum dies festus Agriae actus esset, tumulus poetae in coemeterio² sertis redimitus est.³

G. Mindszenty poeta erat saeculo praeterito clarissimus, praesertim in carminibus, quae ad religionem pertinent. Vitam totam poesimque eius animus religiosus agit, qui etiam in carminibus, in quibus de patria cecinit, invenitur. In hoc genere quoque multa carmina pulchra scripsit.

Dignus est, qui a posteris animo gratissimo laudetur.

¹ Agria = Eger ² temető ³ körülövez.

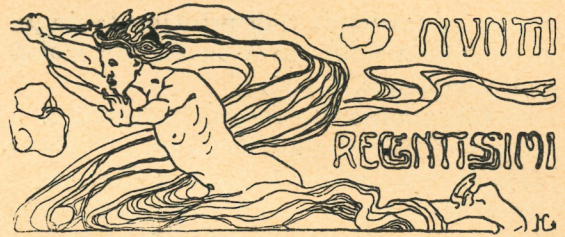
Calamitates terroresque mortalium sub iugum mittere proprium magni viri est.

*

Homo indigens misericors est, et melior est pauper, quam vir mendax.

*

Semper esse felicem et sine morsu animi transire vitam, ignorare est rerum naturae alteram partem.

Conventus magnus regnicolaris Catholicorum¹ sub finem mensis Octobris celebrabatur Budapestini, ad quem ingens multitudo undique ex patria convenerunt, ut fidem firmissimam religionis profiterentur.²

Ioannes e comitibus Zichy, praeses conventus, orationem Alberti e comitibus Apponyi recitavit, quem valetudo³ minus commoda³ prohibuit, quominus praesidis munere fungeretur. Orsenigo Cesare, nuntius Pontificis Romani,⁴ nostrā linguā conventum salutavit. Cuno e comitibus Klebelsberg de Dei providentia⁵ disseruit,⁶ quae patriam humi⁷ prostratam⁷ rursus suscitabit.⁸ Processioni cum Sacramento sanctissimo turmae fidelium⁹ innumerabiles interfuerunt, quae longo ordine sub vexillis procedebant. Cardinalis, princeps primas Regni Hungariae, Iustinianus Serédi, orationem de Christo Rege habuit. «Christo Regi — dixit — omnes confidere debemus, quia per illum consanescemus...¹⁰ Deus nationes sanabiles¹¹ fecit, etiam nobis Ille medebitur. Domino inest vis et potestas, qua terram renovet et pacem de integro hominibus reconciliet...»¹² Concilia per quadriduum habita cardinalis Iustinianus Serédi conclusit.

Lloyd Warner, clarissimus anthropologus Americanus, cum nuperrime litora septentrionalia Australiae perscrutaretur, in insulis Crocodilorum quandam gentem invenit, quae omnino inculte vivit.

Incolae insularum cibos in cavernis saxorum coquunt. Unico telo: hastā, cuspidē¹³ lapideā¹³ instructā¹³ utuntur. Nulla religione tenentur et ignari nummorum, omnia ad vitam necessaria, permutatione¹⁴ mercium¹⁴ comparant.

Wilkins, notus ille indagator regionum poli meridiani, ineunte mense Octobri ad perscrutandum polum meridianum profectus

¹ országos katolikus nagygyűlés ² hitvallást tesz ³ gyengélkedés ⁴ pápa ⁵ isteni gondviselés ⁶ értekezik ⁷ földre taposott ⁸ felemel ⁹ hívők ¹⁰ meggyógyul ¹¹ meggyógyítható ¹² visszaszerez ¹³ kő hegyvel ellátott ¹⁴ cserekereskedelem.

est. Londinio iter ingressus ad insulas, quas dicunt Deception, navigat, unde machina volanti¹⁵ in terram nominatam de Graham vehetur, ut illas quoque regiones conquirat.

*

Priori numero fuit inserenda **imago** — quam adiungimus — **aedium gymnasii Or-**

dinis Cisterciensis, quae superiore mense Septembri Budapestini consecratae sunt.

¹⁵ repülógép.

Acus.

- Cur lacrimatur uxor tua?
- Nolui enim ei, ut acum sibi emeret, pecuniam dare.
- Quī potuisti tam minimam pecuniam denegare ei?
- Minimam? Acum vult emere, sed acui gemmata ex adamante¹ cum quadratis¹ aureolis¹ sunt connexa!

Mercator anxius.²

Lectum mercatoris gravissimo morbo affecti familia lacrimans circumstat. Moribundus ne palpebras³ quidem iam movet, tamen sciscitatur:

- Hic est uxor?
- Hic.
- Et tu fili, Iuli?
- Ita.
- Et tu filia, Cornelia?
- Ego quoque.
- Si omnes hic otiosi tempus teritis, quis est ergo in taberna?

Desiderium pium.

Iudex (ex officio commonefacit infelici arbore suspendendum): Novissimum in vita, si quid optas, dic et perficitur.

Latro: Rogo aliquid.

Iudex: Audiamus!

Latro: Suspendatis una mecum et advocatum meum!

Cena optima.

Uxor (ad maritum de cena indignantem): Quid? Caro assa⁴ dentibus rodi non potest? Incredible auditu! Equidem omnia, quae liber⁵ de re⁵ coquinaria⁵ praescribit, in coquendo rite observavi.

Maritus (acerbe): Fortasse obvolucrum⁶ libri⁶ legisti!

Felicianus Gondán dr

¹ brilliáns, csiszolt gyémánt   ² aggodalmaskodó
³ szempilla   ⁴ sült hús   ⁵ szakácskönyv   ⁶ a könyv fedelét.

Solutiones aenigmatum Numeri II.

I. Pugna navalis.

II. Post nubila Phoebus.

III. 1. Lupercal; 2. Animus; 3. Censor; 4. Tanaquil; 5. Arbor; 6. Numitor; 7. Tentamen; 8. Iesus; 9. Umbra; 10. Secundani. — **Nomen Christianae sapientiae scriptoris ex litteris initialibus: Lactantius.**

IV. sermo; Titus; latet; mores; quid? nemo; amnem; ne! **Proverbium:** Ostendit sermo mores animumque latentem.

V. Patet, aditus, tumor, ager, volo, iter, uter, mors. **Locus natalis scriptoris Romani: Pata-vium.**

*

Aenigmata numeri I. rite dissolverunt:

Budapestinenses: O. Regius, A. Lukács, A. Hornung, L. Török. — *Sopianenses:* N. Karg, R. Orbán, Th. Matyasovszky-Zsolnay. — *Veszprémienses:* L. Tóth, M. Petrák, L. Szantner, J. Albrecht.

*

Aenigmata numeri II. rite dissolverunt:

Budapestinenses: A. Lukács, A. Lichtblau, A. Hornung, J. Viktor, *Classis VI b)* gymnasii-realis, nominati de Stephano Verbőczy. — *Debrecinenses:* L. Kesztyűs. — *Veszprémienses:* J. Albrecht, J. Leiker, M. Petrák, L. Szantner, L. Hardy, Fr. Csehi, Fr. Szabó.

*

Libellus, qui inscribitur: *Pintér-Sajó, Mai magyar költők*, sorte Norberto Karg, discipulo gymnasii-realis Cisterciensis cl. V. obtigit, cui libellum recto tramite misi.

Solutiones aenigmatum usque ad Nonas cuiusque mensis mittantur ad moderatorem. Ex sociis, qui aenigmata omnia dissolverint, unus, sortitus, gratis accipiet Gustavi Nachtigal opus, cui titulus: Szahara és Szudán.

A E N I G M A T A.

I.

1	2	3	4	5	6	7
8				9		
10						
11				12		
13				14		
15	16				17	18
		19			20	
21				22		
		23				
24	25				26	27
		28		29	30	31
32					33	
			34		35	
36					37	
			38			

Series directae :

3. Mater communis omnium.
8. Nomen antiquum insularum Strophadum in mari Ionico.
9. Scriptor rerum Romanarum clarissimus.
10. Domicilium regum.
11. Filii Urani et Geae (in singulari).
12. Miles habet.
13. Edit: alio modo.
15. Nomen arae temporibus antiquissimis.
17. Pars corporis.
19. Ex huiusmodi ligno erat equus Troianus fabricatus. (Abl.)
21. Post certamen inter Horatios et Curiatios Horatio vivo obviam venit.
22. Dea pastorum apud Romanos.
23. Philosophus Atheniensis, amicus Cicero- nis et magister Bruti.
24. Mater Romuli et Remi.
26. Huc homines aestate eunt (retroversum).
29. Animal domesticum.
32. Hic Vergilius natus est.
33. Homo, qui vinum vendit.
34. Poeta, quem delphinus tergo recepit.
36. Via Romae inter montem Caelium et Esqui- linum.
37. Sine hoc non vidimus.
38. Magister equitum, qui Spurium Maelium novis rebus studentem interfecit.

Series libratae :

1. Faenerator ab Horatio cantatus.
2. Mons ingens in Africa.
3. Numerales multiplicativum.
4. Huc ascendit Dido, cum Aeneas Carthagine discessit.
5. Aves ad volandum utuntur...

6. Sic dux exercitus victoris Romam in- gressus est, si potestatem triumphandi a senatu non impetravit.

7. Locus natalis Ennii poetae.
13. Magister Vergilii in rhetorica.
14. Nomen civis Romani a veste sumptum.
15. In Capitolio honorabatur.
16. Uxor clara Paeti apud Martialem poetam.
17. Hic ranae habitant.
18. Planta, cuius radix ut cibus sumitur.
19. Ubi sacrificatur.
20. Dea fertilitatis.
25. Poeta clarissimus Romanorum veterum temporum.
27. Praenomen Caesaris Traiani.
28. Frater Romuli.
30. In hoc oppido Cato mortem sibi conscivit.
31. Vestis militaris.
34. Eaedem vocales.
35. Homo, qui primus vino ebrius erat.

Eugenius Márkus dr.

II. *Syllabis sequentibus :* a, A, An, as, bri, ca, cu, cles, Cor, da, E, li, lo, lus, lym, me, Me, Mi, Mi, Mo, mu, na, ne, Ne, Ne, Ne, Ne, ni, ni, nus, nus, nus, o, O, pi, pi, ptu, ra, ro, Ro, rus, se, sis, stor, Ta, tes, thri, thym, ti, ti, to, U, U, Um, us, us, ven, Y.

componenda sunt nomina hisce circumscripta :

1. rhetor Rhodius (2 syll.)
2. mater regis Alexandri Magni (4 syll.)
3. deus marium (3 syll.)
4. oppidum Africae, ubi Cato mortem sibi conscivit (3 syll.)
5. socius Aeneae (3 syll.)
6. philosophus Graecus (4 syll.)
7. pater Themistoclis (3 syll.)
8. fluvius Britannorum (3. syll.)
9. populus Italiae (2 syll.)
10. rex Ponticus (4 syll.)
11. triumvir (4 syll.)
12. imperator Romanus, qui ob crudelitatem «hosti humani generis» appellatus est (2 syll.)
13. nomen gentile (4 syll.)
14. littera Graeca (1 syll.)
15. conditor urbis (3 syll.)
16. unus e septem montibus Romae (4 syll.)
17. sapientia clarissimus rex Pylius, de quo multa Homerus in Odyssea et in Iliade narrat (2 syll.)
18. Musa (4 syll.)
19. urbs Lesbiaca (3 syll.)

Litterae horum nominum initiales deorsum lectae nomen reddunt inscriptionum, quas imperator primus Romanorum composuit.

Moderator ephemeridis: EUGENIUS FRAY DR.

Budapest, I., Verpeléti-ül 22,
ad quem epistulae et manuscripta mittantur.

Administratio ibidem.

Sumptibus Societatis Magistrorum Intermedi- scholarium Catholicorum. — A Katholikus Középiszkolai Tanáregyesület költségen.
(Praeses: STEPHANUS ACSAY DR, elnök.)